

Keskiviikko 19. tammikuuta 2011

Haitin tilanne vuosi maanjäristyksen jälkeen: humanitaarinen apu ja jälleenrakentaminen

P7_TA(2011)0018

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. tammikuuta 2011 Haitin tilanteesta vuosi maanjäristyksen jälkeen: humanitaarinen apu ja jälleenrakennus

(2012/C 136 E/09)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon New Yorkissa 31. maaliskuuta 2010 pidetyn Haitin tulevaisuutta käsitelleen kansainvälisen avunantajien konferenssin ja New Yorkiin matkustaneen Euroopan parlamentin kehitysyhteistyövaliokunnan valtuuskunnan matkakertomuksen,
- ottaa huomioon tulevaisuuden suuria hankkeita koskevan, maaliskuussa 2010 esitetyn toimintasuunnitelman Haitin tilan kohentamiseksi ja maan kehittämiseksi,
- ottaa huomioon Brysselissä 18. tammikuuta 2010 järjestetyn ulkoasianneuvoston ylimääräisen kokouksen päätelmät,
- ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 19. tammikuuta 2010 antaman julkilausuman Haitin maanjäristyksestä,
- ottaa huomioon Montrealissa 25. tammikuuta 2010 järjestetyn ministeritason valmistelukonferenssin päätelmät,
- ottaa huomioon parlamentin, neuvoston ja komission joulukuussa 2007 allekirjoittaman eurooppalaisen konsensuksen humanitaarisesta avusta,
- ottaa huomioon 10. helmikuuta 2010 antamansa päätöslauselman⁽¹⁾ Haitin äskettäisestä maanjäristyksestä,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin kehitysyhteistyövaliokunnan matkakertomuksen sen matkasta Haitiin (25.–27. kesäkuuta 2010),
- ottaa huomioon AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen 30. elokuuta 2010 päivätyn kertomuksen tiedonhankintamatkasta Haitiin ja Dominikaaniseen tasavaltaan,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Catherine Ashtonin ja komission jäsenen Kristalina Georgievan kesäkuussa 2010 julkaistun yhteisen asiakirjan, jossa käsitellään sitä, mitä Euroopan unionin toimista Haitin katastrofin aikaan on otettava opiksi,
- ottaa huomioon 26. lokakuuta 2010 annetun komission tiedonannon eurooppalaisista hätäapuvalmiuksista (KOM(2010)0600),
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien Haitin vakautusoperaation (MINUSTAH),
- ottaa huomioon toukokuussa 2006 julkaistun Michel Barnier'n selonteon "Pour une force européenne de protection civile: europe aid",
- ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,

⁽¹⁾ EUVL C 341 E, 16.12.2010, s. 5.

Keskiviikko 19. tammikuuta 2011

- A. ottaa huomioon, että Haitia 12. tammikuuta 2010 koetelleessa, voimakkuudeltaan 7,3 Richterin asteikolla olleessa maanjäristyksessä kuoli 222 750 ihmistä, että sen vaikutuspiirissä oli 3 miljoonaa ihmistä ja että kotinsa menetti lähes 1,7 miljoonaa ihmistä, joista yli miljoona asuu edelleen tilapäisiksi tarkoitetuissa rähjäisissä leireissä, ja että ihmisoikeusjärjestöt tuomitsevat rähjäisten leirien "hirmittävät" elinolosuhteet ja etenkin sen, että naiset joutuvat raiskausten ja seksuaalisen väkivallan uhreiksi,
- B. ottaa huomioon, että 2,5–3,3 miljoonaa ihmistä kärsii ruokapulasta maassa, jossa 60 prosenttia väestöstä elää maaseudulla ja 80 prosenttia absoluuttisessa köyhyydessä,
- C. ottaa huomioon, että vuosi maanjäristyksen jälkeen Haitin tilanne on edelleen kaottinen ja että maassa vallitsee edelleen hätätilanne eikä jälleenrakennusta ole saatu kunnolla käyntiin,
- D. ottaa huomioon, että vuosikymmeniä jatkunut köyhyys, ympäristön tuhoutuminen, alttius monenlaisille luonnonkatastrofeille, väkivalta, poliittinen epävakaus ja diktatuuri ovat tehneet tästä maasta Amerikoiden köyhimmän maan ja että ennen katastrofia suurin osa 12 miljoonasta haitilaisesta eli alle kahden dollarin päivätuloilla; ottaa huomioon, että maanjäristyksen aiheuttamat tuhot ovat heikentäneet entistään valtion kykyä tuottaa julkisia peruspalveluja ja näin ollen reagoida aktiivisesti avustus- ja jälleenrakennustoimiin,
- E. ottaa huomioon, että New Yorkissa 31. maaliskuuta 2010 pidetyssä kansainvälisessä avunantajien konferenssissa Haitin jälleenrakentamiseen luvatuista 10 miljardista dollarista (joiden maksamiselle asetettiin kaksi määräaikaa: 18 kuukautta ja kolme vuotta) on käytännössä maksettu vasta 1,2 miljardia dollaria,
- F. katsoo, että Haitin viimeaikainen tragedia on osoittanut, että Euroopan unionin käytettävissä olevien välineiden (humanitaarisen avun ja yhteisön pelastuspalvelumekanismien) tehokkuutta, nopeutta ja koordinaointia on parannettava ja niiden näkyvyyttä on lisättävä katastrofeihin vastaamiseksi,
- G. ottaa huomioon, että haitilaisten ehdotuksesta on perustettu Haitin väliaikainen jälleenrakennuskomissio huolehtimaan resurssien koordinoinnista ja tehokkaasta käytöstä sekä toteuttamaan Haitin kehittämistä koskeva toimintasuunnitelma; ottaa huomioon, että Euroopan komissio suurimpana rahoittajana on väliaikaisen jälleenrakennuskomission jäsen ja että sillä on äänioikeus,
- H. katsoo, että raunioiden raivaus on yksi tärkeimmistä haasteista maan jälleenrakentamisen kannalta – pieni osa raunioista on raivattu – ja ottaa huomioon, että nykyvauhdilla kestää ainakin kuusi vuotta ennen kuin miljoonat kuutiometrit kiviainesta on saatu raivattua,
- I. ottaa huomioon, että 19. lokakuuta 2010 puhjennut koleraepidemia on vaatinut tähän mennessä yli 3 000 uhria ja että sairastuneita on yli 150 000; ottaa huomioon, että epidemian leviäminen on tuonut korostuneesti esiin Haitin valtion selvät rakenteelliset puutteet ja kansainvälisen avustussjärjestelmän sekä MINUSTAH-operaation rajoitukset ja että vaaleista seurannut nykyinen poliittinen kriisi vaikuttaa koleraan torjuntatoimiin,
- J. ottaa huomioon, että YK on saanut koleraepidemian torjuntaan vasta 44 miljoonaa dollaria kaikkiaan 174 miljoonasta dollarista,
- K. toteaa, että WHO:n ennusteiden mukaan seuraavien 12 kuukauden aikana vielä 400 000 ihmistä sairastuu koleraan, jollei epidemiaa saada loppumaan,
- L. ottaa huomioon, että 28. marraskuuta 2010 pidetyt vaalit, joiden alustavat tulokset julkistettiin joulukuun alussa, johtivat Haitissa väkivaltaisiin mielenosoituksiin ja lukuisiin väitteisiin vaalivilpistä; katsoo, että kansainvälisen yhteisön olisi tuettava avointa ja laillista vaaliprosessia, jotta saadaan varmistettua vaalien rehellisyys, joka on välttämätöntä maan jälleenrakentamisen kannalta, ja että siviiliväestön suojelu on ensisijaisen tärkeää,
1. ilmaisee toistamiseen solidaarisuutensa maanjäristyksen ja koleraan uhreiksi joutuneille Haitin asukkailla ja korostaa, että jälleenrakentaminen on toteutettava Haitin väestöä ja kansalaisyhteiskuntaa kuullen ja yhteistyössä heidän kanssaan;

Keskiviikko 19. tammikuuta 2011

2. vaatii kansainvälistä yhteisöä, myös Euroopan unionia, antamaan vahvan ja pitkäaikaisen sitoumuksen kaikkien New Yorkissa pidetyssä kansainvälisten avunantajien konferenssissa annettujen lupauksen täyttämiseksi ja toimimaan viipymättä; painottaa lisäksi, että kaikki unionin humanitaarinen apu ja jälleenrakennussapu on myönnettävä avustuksina eikä velkaa kerryttävinä lainoina;
3. palauttaa mieliin, että Haitin tuhoisa maanjäristys sai kansainvälisen yhteisön voimakkaasti liikkeelle ja osoitti, että sillä on todellista poliittista tahtoa tukea Haitin jälleenrakentamista uudella tavalla vanhoihin virheisiin sortumatta ja paneutua kerralla Haitin köyhyden perimmäisiin syihin;
4. on pahoillaan Haitin katastrofin laajuudesta ja toteaa, että sen jäljet ovat edelleen näkyvissä vuosi maanjäristyksen jälkeen; on tyytyväinen Euroopan komission Haitille myöntämän humanitaarisen avun määrään, joka on 120 miljoonaa euroa (josta 12 miljoonaa on tarkoitettu koleran torjuntaan), ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden myöntämään noin 200 miljoonan euron määrään sekä kansainvälisestä yhteistyöstä, humanitaarisesta avusta ja pelastuspalveluasioista vastaavan Euroopan komission jäsenen samoin kuin humanitaarisen avun ja pelastuspalveluasioiden pääosaston ja sen asiantuntijoiden tekemään työhön;
5. korostaa, että "klustereiden" käyttöönotto on mahdollistanut humanitaaristen toimien koordinoinnin kentällä mutta että menetelmän rajoitukset ovat kuitenkin tulleet esiin tilanteessa, jossa humanitaaristen toimijoiden kirjo on suuri ja hätätilanne monimutkainen tiheän asutuksen vuoksi;
6. on tyytyväinen humanitaaristen järjestöjen (Punainen Risti, kansalaisjärjestöt, YK) ja jäsenvaltioiden ponnisteluihin ja toimintaan ja korostaa, että on tiedotettava humanitaaristen operaatioiden näkymättömissä olevista vaikutuksista, ja painottaa, että tilanne on saatu hallintaan nimenomaan huolehtimalla loukkaantuneista, toimittamalla juomavettä ja elintarvikkeita sekä rakentamalla tilapäisiä suojia;
7. huomauttaa, että koleraepidemia paljasti Haitin valtion olevan lähes täysin toimintakyvytön, vaikka sairaus olisi helposti ehkäistävissä ja parannettavissa, ja että kansainvälisen avun keinot ovat rajallisia huolimatta siitä, että maassa toimii valtava määrä humanitaarisia järjestöjä (12 000 kansalaisjärjestöä); painottaa, että humanitaariset toimijat eivät saa eivätkä voi jatkuvasti paikata Haitin valtion heikkouksia tai toimia sen puolesta ja että varsinkin terveyspalvelujen ja juomaveden saannin sekä vesihuollon alalla on jo aika toteuttaa kiireisiä pitkän tähtäimen toimia;
8. on tyytyväinen kansainvälisessä avunantajien konferenssissa tehtyyn komission ja jäsenvaltioiden yhteiseen sitoumukseen osoittaa Haitin jälleenrakennukseen 1,2 miljardia euroa, josta 460 miljoonaa euroa saadaan komissiolta muuna kuin humanitaarisena apuna; toistaa, että tärkeimpänä avunantajana Euroopan unionilla olisi oltava jälleenrakennustoimissa poliittinen johtajuus;
9. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita niveltämään Haitin jälleenrakennustoimiin paikallisen elintarviketuotannon ja elintarviketurvan niin, että kehitetään maaseudun infrastruktuuria ja tuetaan pienviljelijöitä, samalla kun ne toteuttavat yhteistä suunnitelmaansa Haitin jälleenrakennusresurssien käytöstä ja kun komission ohjelmassa jäljellä olevien varojen käytöstä tehdään väliarviointi (New Yorkissa ilmoitetusta 460 miljoonasta eurosta on edelleen käyttämättä 169 miljoonaa euroa); kehottaa panemaan täytäntöön uuden elintarviketurvaa koskevan toimintakehyksen, josta komissio ilmoitti maaliskuussa 2010;
10. on pahoillaan, että Haitin väliaikainen jälleenrakennuskomissio, jolla pitäisi olla jälleenrakennuksen koordinoinnissa keskeinen rooli, käynnisti toimintansa myöhään; on pahoillaan, ettei sen toiminnasta ja tehokkuudesta ole saatu tietoa, ja kehottaa jälleenrakennuskomissioon kuuluvaa Euroopan komissiota toteuttamaan toimia, joiden tarkoituksena on nopeuttaa jälleenrakennuskomission toimeksiannon toteuttamista ja tarkistaa sen toimintaa, ja esittämään Euroopan parlamentille kertomuksen jälleenrakennuskomission toiminnasta, resurssien käytöstä sekä siitä, miten New Yorkin konferenssissa luvatut varat on todella käytetty jälleenrakennukseen;
11. myöntää, että Haitin väliaikainen jälleenrakennuskomissio, joka on jälleenrakennuksen keskeinen hallintoelin, ei voi toimia tehokkaasti ennen kuin Haiti vahvistaa valtiollisia valmiuksiaan ja saa uudet johtajat, jotka on valittava avoimin, laillisin vaalein ja joilla on oltava todellista poliittista tahtoa tehdä tarvittavat päätökset, joita tähän jättämiseen urakkaan ryhtyminen edellyttää;

Keskiviikko 19. tammikuuta 2011

12. vaatii Haitin hallitusta jatkamaan kansalliseen jälleenrakennussuunnitelmaan sisältyviä sitoumuksiaan, jotka koskevat julkisen vallan lujittamista, paikallishallinnon tehostamista, paikallisten ja kansallisten toimielinten valmiuksien kehittämistä sekä poliittisen, taloudellisen ja institutionaalisen hajauttamisen periaatteen ottamista huomioon, ja panemaan ne täytäntöön;
13. katsoo, että paikallisviranomaisia ja kansalaisyhteiskunnan edustajia olisi tuettava paremmin ja heidät olisi otettava mukaan päätöksentekoprosessiin;
14. pitää valitettavana, että haitilaisilla, jotka raivaavat pääkaupunkia sitä tukkivasta tuhansien kilojen kivimurskasta, on käytössään vain lapioita, kuokkia ja kottikärryjä, mikä on tässä mittakaavassa naurettavaa; korostaa, että kivimurska täytyy saada pois ennen kuin Haitia voidaan jälleenrakentaa; pahoittelee, että raunioiden raivaamiseen ei ole annettu käytännössä lainkaan varoja, ja kehottaa komissiota tarjoamaan taloudellista apua ja teknistä tukea raunioiden raivaukseen;
15. kehottaa YK:ta tarkastelemaan MINUSTAH-operaation toimeksiantoa uudelleen kiinnittämällä erityistä huomiota turvallisuuskysymyksiin ja ilmaisee huolensa operaation tehokkuudesta viimeaikaiset tapahtumat, koleraepidemia ja meneillään olevat vaalit huomioon ottaen;
16. pitää valitettavana Haitin laajamittaista asutuskriisiä; kiinnittää huomiota siihen, että kodittomia, joista useimmat ovat leiryntyneet väliaikaisesti pääkaupunkiin Port-au-Princeen, on vaikea sijoittaa uudelleen, koska maa-alueita ei ole riittävästi, maanomistussuhteet ovat olemattomat ja maanlunastus on vaikeaa maanomistajien asuessa ulkomailla, ja vetoaa Haitin viranomaisten poliittiseen tahtoon ryhtyä määrätietoisiin toimiin erityisesti maan pakkolunastamiseksi;
17. kantaa kasvavaa huolta haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten, erityisesti naisten ja lasten, tilanteesta, sillä maanjäristyksestä kärsi vakavasti yli 800 000 lasta, jotka altistuivat väkivallalle, seksuaaliselle ja muulle hyväksikäytölle, ihmiskaupalle ja hylkäämiselle, ja vaatii Euroopan unionia (komissiota) sitoutumaan määrätietoisesti siihen, että lapsille tarjotaan suojaavat ja turvalliset elinolosuhteet ja että Haitin sosiaaliturvajärjestelmän kehittämistä ja koulutusudistusta tuetaan; kehottaa parantamaan leirien elin- ja turvallisuusoloja;
18. kehottaa Euroopan unionia tekemään Haitin hallituksen kanssa yhteistyötä yleisen lastensuojelulainsäädännön kehittämiseksi, jotta Haitin ratifioimista lukuisista kansainvälisistä sopimuksista johtuvat lasten oikeuksia, ihmisoikeuksia, orjuuden hävittämistä ja lasten oikeuksien suojelua koskevat velvoitteet otettaisiin osaksi kansallista lainsäädäntöä;
19. pitää erittäin tärkeänä sitä, että komissio tukee vanhemmistaan eroon joutuneiden lasten tunnistamista, rekisteröintiä ja perheenjäsenten jäljittämistä ja rajavalvonnan tehostamista erityisesti lapsikaupan ja laittoman adoption estämiseksi;
20. painottaa, että on luotava välittömästi Haitin valtion valmiudet toimivaan demokratiaan ja hyvään hallintoon, mikä on maan jälleenrakennuksen kannalta välttämätöntä, ja valvottava, että tähän prosessiin otetaan mukaan Haitin kansalaisyhteiskunnan ja väestön edustajat;
21. on syvästi huolissaan maassa tällä hetkellä vallitsevasta poliittisesta kriisistä, koska presidentin- ja parlamenttivaalien tulokset aiheuttivat suurta kiistaa, vaikka vaalit saivatkin ulkomaisilta vaalitarkkailijoilta varovaisen hyväksynnän, ja toteaa, Amerikan valtioiden järjestön paikalle kiirehtivät asiantuntijat laskevat ääniä parhaillaan uudelleen ja suosittavat torstaina 13. tammikuuta 2011 antamassaan selonteossa, että hallitsevan puolueen ehdokas Jude Célestin olisi siirrettävä syrjään varmistuneen vilpin vuoksi ja tämän sijalle olisi nostettava Michel Martelly;
22. kehottaa Euroopan unionia tukemaan laillisia ja avoimia vaaleja ja helmikuussa järjestettävän toisen kierroksen moitteetonta sujumista kaikin käytettävissä olevin keinoin, jotta vältettäisiin Haitin suistuminen syvempään kriisiin; katsoo, että ainoastaan vaaleilla valittu ja laillisen oikeutuksen saanut presidentti ja laillisen oikeutuksen saaneet parlamentin jäsenet voivat tehdä tarvittavat päätökset ja että jälleenrakennus edellyttää vakautta ja poliittista tahtoa;

Keskiviikko 19. tammikuuta 2011

23. kehottaa kansainvälistä yhteisöä ja Euroopan unionia tekemään tiivistä yhteistyötä Haitin tulevien viranomaisten kanssa ja tukemaan niitä maan hallinnollisten rakenteiden ja valtiollisten valmiuksien järjestämisessä, jotta edistettäisiin uutta tasapainoa kaikilla tasoilla ja täysin toimintakykyistä demokratiaa koko jälleenrakennuksen ajan;
24. korostaa ulkomailla asuvien haitilaisten rahälähetysten keskeistä merkitystä, koska ne ovat suoraan Haitin väestön käsiin päätyvää pääomaa, jonka väestö voi käyttää nopeasti kiireellisiin tarpeisiin; kehottaa jäsenvaltioita ja Haitin hallitusta helpottamaan rahälähetysten toimituksia ja pyrkimään alentamaan niiden kustannuksia;
25. kehottaa Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita pitämään Haitin elpymistä ja jälleenrakentamista ensisijaisena asiana; korostaa, että on aika auttaa Haitia kehittymään taloudellisesti ja poliittisesti vahvaksi ja itsenäiseksi maaksi; kehottaa kansainvälistä yhteisöä hyödyntämään tätä tilaisuutta poistaakseen Haitissa vallitsevan köyhyyden perimmäiset syyt lopullisesti;
26. pyytää komissiota toteuttamaan humanitaarista apua koskevan eurooppalaisen konsensuksen hengessä huomattavia toimia, jotta katastrofeihin valmistautuminen ja katastrofiriskien pienentäminen yhteistyössä hallituksen, paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa otettaisiin huomioon hätäapuvaiheessa ja pitkän aikavälin kehityksessä;
27. kehottaa komissiota esittämään mahdollisimman pian ehdotuksia, joissa esitetään Euroopan unionin pelastuspalvelumekanismiin pohjautuvien Euroopan unionin pelastuspalvelujoukkojen perustamista;
28. toteaa, että Haitille on annettu humanitaarista apua vuosikymmenten ajan ja että kriisi on tehnyt selväksi hätäavun, jälleenrakentamisen ja kehityksen välisen yhteyden merkityksen; pitää ehdottoman tärkeänä, että YK vastaa edelleen kaikkien sellaisten siviili- ja sotilasoperaatioiden koordinoinnista, joilla pyritään palauttamaan turvallisuus ja tarjoamaan humanitaarista apua sekä tekemään jälleenrakennus- ja kehitysyhteistyötä;
29. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioille, Haitin presidentille ja hallitukselle, YK:n humanitaaristen asioiden alipääsihteerille ja hätäapukoordinaattorille sekä Maailmanpankille ja Kansainväliselle valuuttarahastolle.

Ilmaisunvapauden rikkominen ja seksuaalisen suuntautumisen perusteella tapahtuva syrjintä Liettuassa

P7_TA(2011)0019

Euroopan parlamentin päätöslauselma 19. tammikuuta 2011 ilmaisunvapauden loukkaamisesta ja seksuaalisen suuntautumisen perusteella tapahtuvasta syrjinnästä Liettuassa

(2012/C 136 E/10)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon kansainväliset asiakirjat, joilla taataan ihmisoikeudet ja perusvapaudet ja kielletään syrjintä, sekä erityisesti ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 ja 7 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 19 artiklan, jotka velvoittavat Euroopan unionin ja jäsenvaltiot vaalimaan ihmisoikeuksia ja perusvapauksia ja joissa vahvistetaan keinot syrjinnän ja ihmisoikeusloukkausten torjumiseksi Euroopan tasolla,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 11 artiklan, jossa taataan sananvapaus, ja sen 21 artiklan, jossa kielletään sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä,